

NORGES HØYESTERETT

Den 19. desember 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Tønder og Bårdsen i

HR-2012-02389-U, (sak nr. 2012/2123), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Signe Blekastad)

mot

X kommune (advokat Øystein Remme)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til å fremme en anke i en barnevernssak, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd.
- (2) Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Oppland og Hedmark traff 25. oktober 2011 slikt vedtak:
 1. X kommune v/barneverntjenesten overtar omsorgen for B, født 28.07.99, C, født 14.01.02, D, født 16.04.04 og E, født 08.02.07, jf barnevernloven § 4-12 litra a jf annet ledd.
 2. B, C, D og E plasseres i godkjent fosterhjem, jf barnevernloven § 4-14 litra a jf § 4-22.
 3. Det fastsettes samvær mellom foreldrene (A og F) og barna (B, C, D og E) med fire ganger i året av fire timer jf barnevernlovens § 4-19.
 4. Barneverntjenesten gis anledning til å føre tilsyn under samværene."
- (3) A brakte fylkesnemndas vedtak inn for Y tingrett, som 4. juli 2012 avsa dom med slik domsslutning:
 - "1. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker Oppland og Hedmarks vedtak av 25. oktober 2011 i sak 11/209 punkt 1 og 2 stadfestes.
 2. A skal pr. år ha slikt samvær med barna:
 - a. To samvær a to timers varighet med B, C, D og E
 - b. To samvær a tre timers varighet med D og E

c. To samvær a seks timers varighet med B og C.

3. F skal ha ett samvær a to timers varighet pr år med B, C, D og E.

4. X kommune v/barneverntjenesten gis anledning til å føre tilsyn under samværene med F.

(4) Tingretten fant enstemmig at vilkårene for omsorgsovertagelse etter barnevernloven § 4-12 første ledd bokstav a var til stede. Det var imidlertid dissens ved vurderingen av om det kunne skapes tilfredsstillende forhold ved å sette inn hjelpetiltak etter § 4-4, jf. § 4-12 annet ledd. Rettens leder og den fagkyndige meddommeren mente at slike hjelpetiltak ikke ville være tilstrekkelige, noe den leke meddommeren sa seg uenig i.

(5) A anket tingrettens dom til Eidsivating lagmannsrett, som 22. oktober 2012 traff beslutning med slik slutning:

"Det gis ikke samtykke til at anken fremmes."

(6) A har anket til Høyesterett. Det anføres at anken til lagmannsretten har betydning utenfor den foreliggende sak, fordi den reiser spørsmål om bruk av hjelpetiltak før det blir truffet vedtak om omsorgsovertagelse. Vilåret i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav a for ankebehandling i lagmannsretten er derfor oppfylt. Det er nedlagt slik påstand:

"Anken tillates fremmet."

(7) X kommune har tatt til motmæle. Det anføres at argumentasjonen i anken gjelder tingrettens bevisvurdering, uten å reise spørsmål av mer prinsipiell karakter. Det fastholdes at ingen av vilkårene i tvisteloven § 36-10 tredje ledd er oppfylt, og at samtykke til ankens fremme derfor ikke kan gis. Det er nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt
Anken avvises.
Subsidiært
Anken forkastes."

(8) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. Rt. 2008 side 322. Dette omfatter blant annet om de lovbestemte vilkårene i tvisteloven § 36-10 tredje ledd for ankebehandling i lagmannsretten er oppfylt. Ved overprøvingen av om disse vilkårene er oppfylt, har ankeutvalget full kompetanse, jf. HR-2012-2227-U med videre henvisninger.

(9) Det er i anken anført at vilåret i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav a er oppfylt, nærmere bestemt at anken reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken. Det anføres at hjelpetiltak ikke i tilstrekkelig grad har vært forsøkt forut for vedtaket om omsorgsovertagelse. De spesielle omstendighetene som er påberopt til støtte for at anken reiser prinsipielle spørsmål, gjelder i hovedsak den konkrete bevisbedømmelsen og er lite egnet til å avklare mer generelle rettsspørsmål. Ankeutvalget er derfor enig med lagmannsretten i at vilåret i tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav a ikke er oppfylt.

(10) Lagmannsretten har også konkludert med at heller ikke de øvrige vilkårene i § 36-10 tredje ledd for å fremme anken er oppfylt. Ankeutvalget er uenig med lagmannsretten hva angår vilåret i bokstav d – at "dommen går ut på tvang som ikke er vedtatt av fylkesnemnda".

- (11) I fylkesnemndas vedtak ble begge foreldrene tilkjent samvær 4 timer 4 ganger i året med alle barna, altså totalt 16 timer hver. I tingrettens dom ble morens samvær med de to yngste barna redusert til 2 timer 2 ganger og 3 timer 2 ganger i året, totalt 10 timer, mens det for de to eldste ble endret til 2 timer 2 ganger i året og 6 timer 2 ganger i året, totalt 16 timer. Tingretten har altså tilkjent moren årlig 6 timer mindre samvær med de to yngste barna enn det fylkesnemnda gjorde.
- (12) Som det framgår av avgjørelsen i Rt. 2008 side 106, vil vilkåret i § 36-10 tredje ledd bokstav d være oppfylt dersom tingretten fastsetter mindre samvær enn fylkesnemnda. Reduksjonen i samvær med de to yngste barna medfører derfor at vilkåret i § 36-10 tredje ledd bokstav d er oppfylt. At tingretten, i motsetning til fylkesnemnda, ikke har gitt barneverntjenesten rett til å sette inn tilsyn under disse samværene, endrer ikke på dette.
- (13) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves. Utvalget tilføyer at dersom lagmannsretten finner at anken ikke skal tillates fremmet til tross for at vilkåret i § 36-10 tredje ledd bokstav d er oppfylt, må lagmannsrettens beslutning begrunnes i den utstrekning hensynet til forsvarlig saksbehandling tilsier det, jf. Rt. 2012 side 1252 avsnitt 4 med henvisninger.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Bård Tønder
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: